

שבת מז: (תחילת הפרק) עד מט. (המשנה)

ביאורי מושגים

הטמנה - שני איסורים אסרו חכמים בהטמנה: בדבר שאינו מוסיף חום - אסור להטמין בשבת - מחשש שכשיבוא להטמין יגלה שהקדרה קרה ויבוא לחממה בשבת. בדבר המוסיף חום - אסור להטמין אפילו בערב שבת - מחשש שיטמין בגחלים ואחר כך יחתה בהם בשבת.

המשנה

אסור להטמין בע"ש בדבר המוסיף הבל:
לחים ויבשים: פסולת זיתים או שומשומים, זבל בהמות, מלח, סיד וחול.
רק לחים: תבן, פסולת ענבים, מוכין ועשבין.

ספק הגמרא:

האם דברים אלו צריכים להיות לחים דוקא מחמת עצמם, או שגם אם נרטבו מגורם חיצוני אין להטמין בהם?

בפסולת של שומשומים - אסור לטמון.
 בפסולת של זיתים - אסור להניח מעליהם אפילו כשאינו טומן.

תוס' - מדובר כשהקומקום התחתון מספיק חם כדי לחמם את הקומקום העליון והאיסור הוא משום חשש שיבוא לידי בישול.
 רשב"א - האיסור הוא משום הטמנה.

מקבץ הלכות הקשורות בעקיפין ובעקיפי למשנה

1. אין לשים קומקום עם מים קרים על גבי קומקום עם מים חמים.
2. אין לשים בגד שמקפידים עליו על גבי כלי עם מים רותחים.
3. מוכין - חתיכות של צמר רך - הינם מוקצה גם אם כבר הטמין בהם בעבר.
4. אסור לפתוח פתח בבגד, מותר לפתוח את המגופה של החבית.

מחשש שהבגד ירטב והוא יסחוט אותו.

המוכין מיועדין לתפירה ולכן הן מוקצה.

האיסור הוא משום: רש"י: מכה בפטיש, רמב"ם: קורע.
 איסור זה לא שייך במגופה של חבית שבניגוד לפתח הבגד היא איננה נחשבת כמחוברת.

הגדרת חיבור לעניין טומאה

חיבור קבוע - הינו חיבור.

חיבור זמני - הינו חיבור רק בזמן המלאכה שלשמה חיברו את הכלי.

החריגים

1. חיבור זמני שעדיין מעוניינים בו (כמו חיבור בגדי כביסה שזקוקים לו מחשש שהבגדים יתלכלכו שוב) - הינו חיבור.

2. לפי ר"מ התאים המחוברים לכירה, על אף שאינם חיבור כלל וכלל גזרו חכמים שאם הכירה נטמאה במגע הם יטמאו (במקרה שבו הכירה נטמאה מהאוויר מהאוויר חכמים לא גזרו). לפי ר"ש תאים אלו אינם נחשבים מחוברים לכל דבר ועניין.

3. מספרים ואיזמל העשויים משני חלקים המחוברים בזמן המלאכה: לעניין היטמאות - גזרו חכמים שיוגדרו כמחוברים גם שלא בזמן מלאכה. לעניין היטהרות בהזאה - גזרו חכמים שיוגדרו כלא מחוברים גם בזמן מלאכה.